

# Islamsk Opplæringscenter

- Avsender: Islamsk Opplæringscenter
- Høringsinstans: Tros- og livssynsamfunn utenom Den norske kirke
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

## Avgitte svar

### Lovens formål og medlemskapsspørsmål

#### 1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

#### 2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

#### 3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

#### 4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. [kap. 18](#) og §§ [2](#) og [3](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

---

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

## Registrering og tilskudd

**5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år**

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap**

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller**

jf. [kap 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.**

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)  
forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

---

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke**

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år**

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke**

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn**

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn**

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn**

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet**

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten**

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete**

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**Den norske kirke**

**18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven**

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse**

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg**

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken**

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent**

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres**

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?**

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

---

---

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☐ a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre.
- ☐ b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.

- ☐ Viktig
- ☐ Ikke viktig
- ☐ Ingen oppfatning

## Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

**25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.**

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☐ Enig
- ☐ Uenig

- ☐ Viktig
- ☐ Ikke viktig
- ☐ Ingen oppfatning

**26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.**

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☐ Enig
- ☐ Uenig

- ☐ Viktig
- ☐ Ikke viktig
- ☐ Ingen oppfatning

**27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.**

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

---

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

- ☐ Enig
- ☐ Uenig

- ☐ Viktig
- ☐ Ikke viktig

☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

**28. Det ansvaret bispedømmerrådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24**

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig  
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig  
☐ Ikke viktig  
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

## Kommentarer

Uttalelser vedrørende Forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) Vi har drøftet høringsdokumentet vedrørende de foreslåtte endringene av trossamfunnsloven § 3, samt konsekvensene det vil medføre. I utgangspunktet er vi positive til at departementet gjennomgår trossamfunnsloven med tanke på de forskjellige utfordringene en står foran. Vi er også positive til at Trossamfunnsloven tilpasses i takt med samfunnsutviklingen. Vi vil følgende redegjøre for våre synspunkter og meninger angående punkter som vi mener kan føre til negative konsekvenser for samfunnsutviklingen. Videre håper vi at disse kan være med på å belyse flere viktige momenter som kan tas i betraktning. Norge er en moderne velferdsstat som legger til rette for at innbyggerne lever i et demokratisk samfunn. Borgerne har rett til å leve slik som de vil. Dette er i tråd med prinsipper og rettigheter nedfelt i grunnloven og folkerettslige forpliktelser som Norge har sluttet seg til. Trosfrihet følger av EMK art. 9. Det lyder av denne bestemmelsen at enhver har rett til å praktisere religionen sin enten alene eller i fellesskap med andre. Videre har man rett til å uttrykke sin religion gjennom undervisning, praksis, ved tilbedelse og etterlevelse. I de foreslåtte endringene i trossamfunnsloven § 3 blir det oppstilt krav om et minst antall medlemmer og et alderskrav. Det er disse endringene vi i hovedsak har valgt å uttale oss om. Trosfrihet innebærer som nevnt tidligere, rett til å utøvelse av individets religiøse forpliktelser, alene eller i fellesskap med trosfeller. Vi mener at det er et feiltrinn å gå videre med disse lovendringene, med mindre det foreligger tilfredsstillende alternativer for de som blir rammet. En direkte konsekvens av dette antallskravet vil være at menigheter som ikke oppfyller dette kravet vil måtte nedlegges. Dersom dette lovforslaget vedtas slik det er foreslått, kan det føre til at viktig forebyggende arbeid menighetene gjør nedprioriteres eller forsvinner. Alle har rett til å slutte seg til et trossamfunn etter deres religiøse overbevisning. Som konsekvens av at lovforslaget vedtas, vil innbyggere som bor i distriktene blir hardest rammet. De vil ikke få et godt nok tilbud på fordi de ikke oppfyller antallskravet som følger av §3 i trossamfunnsloven, og at det heller ikke finnes likeartede trossamfunn som de kan søke i fellesskap med. I ytterste konsekvens kan dette forårsake fraflytting fra distriktene og til byene. Dette strider mot statens bosettingspolitikk. Videre oppfattes lovforslaget som diskriminerende, ettersom minoritetsbefolkningen vil bli hardest rammet. På sikt kan dette føre til fremmedgjøring og utenforskap. Dette påvirker fellesskapet generelt og spesielt integreringsarbeidet negativt. Svekket tilbud til barn og unge. Norge er forpliktet til å innrette seg etter internasjonale konvensjoner som er inntatt i norsk lov. Barnekonvensjonen sikrer foreldrenes rett til å oppdra barna sine ifølge deres tro og kultur. For mange foreldre er religion en viktig del av oppdragelsen og barnas utvikling. Barn og ungdom under 15 år er i en særlig fase i livet, hvor identiteten deres blir dannet. Når det gjelder trosopplæring har ikke alle foreldre den nødvendige kompetansen, kunnskapen eller muligheten for dekke barnas behov. De er dermed avhengige av at trossamfunnet de er medlemmer av har et godt tilbud for barna deres. Tros- og livssynssamfunn driver menigheter som bistår lokalsamfunnet med integreringsarbeid og deltakelse i samfunnet. Trossamfunn har et bredt tilbud til medlemmene sine for å ivareta deres interesser. De spiller en stor rolle i hverdagslivet til medlemmene sine. Trossamfunn hjelper blant annet barnefamilier med å skape en trygg muslimsk identitet som samsvarer med verdiene i det norske samfunnet. Det er avgjørende for barns utvikling, tilhørighet og identitet at de blir introdusert for troen sin tidlig. På denne måten blir det dannet en trygg identitet og tilhørighet fra en tidlig alder. Videre bidrar moskéer og andre menigheter til å forsterke en varig norsk identitet som fremmer selvtilitt, selvsikkerhet og lovlidighet. Til tross for at kristne barn har et bredt tilbud i samfunnet, blir det allikevel etablert friskoler. Minoritetene, blant dem våre medlemmer har ikke de samme mulighetene. Den eneste statsstøttede ordningen (blant annet tilskudd for barn under 15 år) kan forsvinne med den foreslåtte 15 årsaldersgrensen. Trossamfunnets tilbud om undervisning og praktisering av tro, er for mange foreldre de eneste reelle alternativene som kan gi barna deres en god muslimsk identitet. Departementets utredning avdekker også at denne endringen vil ramme muslimske trossamfunn hardest. På den andre siden vil dette skape andre alvorlige konsekvenser som for eksempel at man etablerer alternative metoder for trosopplæring. Dette kan være i regi av private aktører. Videre kan det tenkes at det kan organiseres av personer som ikke har den nødvendige kompetanse for å undervise barn og unge. Internett kan også bli brukt som et alternativt læringsverktøy. Det er en fare for at internetundervisning kan bli arenaer hvor barn og unge utvikler radikale holdninger. Dette forslaget vil dermed svekke trossamfunns bidrag til å hjelpe familier vedrørende identitetsbyggingen og

muslimsk oppdragelse for sine barn i tråd med foreldres overbevisning. Til ettertanke vil vi nevne at i Norge finnes det over 100 statsstøttede kristne skoler. I beskrivelsen av hvilken funksjon disse kristne skolene skal ha sier de Kristne Friskolers Forbund følgende: «Kristne friskoler er en hjelp til foreldre som ønsker en kristen oppdragelse for sine barn. Noen av disse er bevisste kristne som ønsker at skolen skal støtte og forsterke den oppdragelsen barna får hjemme, andre ønsker hjelp til noe som de opplever at de selv ikke klarer å gi. Foreldrene har både rett til og ansvar for å velge hvilket livssyn som skal prege den oppdragelse og undervisning som barna deres får, både i og utenfor hjemmet.» På samme måte som nevnt ovenfor, dekker trossamfunn rundt om i landet de samme behovene for andre religiøse grupper. De fleste muslimske foreldre ønsker å la moskéene støtte foreldrene i oppdragelsen av barna sine. Dersom de foreslåtte endringene settes i verk, vil dette resultere i at foreldrene mister denne muligheten. Man kan da videre ta stilling til hvorfor det ikke blir opprettet muslimske skoler for å dekke dette behovet. I Norge er det lagt godt til rette for at man kan etablere kristne skoler, ettersom det allerede finnes over 100 slike skoler. Det sies at like tilfeller skal behandles likt. Likevel er det vanskeligheter med å etablere muslimske skoler i Norge. Dette oppfattes fra vår side som forskjellsbehandling og politisk uvilje. Dersom forslaget blir vedtatt vil trosopplæring og undervisning for barn under 15 år forsvinne på grunn av ressursmangel og nedprioritering. Dette vil ikke påvirke kristne menigheter på lik linje som andre trossamfunn, ettersom det finnes statsfinansierte kristne friskoler. En del av arbeidet som moskeer og andre menigheter engasjerer seg for, er forebyggende arbeid. Vi jobber aktivt for å legge til rette for at barn og unge blir gode samfunnsborgere. Videre oppfordrer vi til deltakelse i arbeidslivet, og generelt være samfunnsengasjerte. Store deler av tilskuddsmidlene går til ulike aktiviteter for barna og unge. Disse aktivitetene inkluderer blant annet undervisning, religiøsesamlinger, kulturelle aktiviteter og sosiale sammenkomster. Vi tilbyr barna arenaer som gir dem trygghet med trygge voksne som gir dem veiledning og opplæring i utøvelse av religionen. Dette er viktig for å forebygge utenforskap, rusmisbruk og kriminalitet. Forebygging av at ungdom ikke havner utenfor storsamfunnet og i kriminellemiljøer er blant kjerneoppgavene til trossamfunnene. Dette gjøres i samarbeid med ulike instanser, som politi og barnevern. Nyere forskning viser at ungdommer som blir rekruttert og søker seg til voldelige miljøer har som oftest lite kunnskap om religion. Arbeidet vårt består i å fange opp ungdommer som av ulike årsaker har falt utenfor samfunnet, og som søker tilhørighet og anerkjennelse. Ved å gi disse ungdommene grunnleggende kunnskap om religion kan vi bekjempe radikaliserings. Negative konsekvenser av lovforslaget Etter vårt syn vil myndighetene tvinge frem en del endringer gjennom de foreslåtte endringene. Disse endringen vil påvirke trossamfunnenes fremtidige utvikling og føre dem i en bestemt retning. Vi viser til utredningen, hvor det ble nevnt at det kan åpnes for skjønnsmessige vurderinger når det skal tas stilling til hvorvidt et trossamfunn er tilskuddsberettiget. Dette kan slå ut uheldig for enkelte menigheter og føre til ulike konsekvenser. På den ene siden er det stor fare for at menigheter føler seg presset for å velge bort sine religiøse overbevisninger for å få tilskudd fra staten. På den andre siden kan det hende at enkelte trossamfunn la være å søke om tilskudd, hvis dette går på bekostning av deres tro.